

2021-11-23

Stab

Ellinor Günther, kommunikationsansvarig

Gryaab AB, Box 8984, 402 74 Göteborg, [031-64 74 00](tel:031-647400) gryaab.se

Mediebevakning

Oktober

Jag sammanfattar i detta dokument de artiklar där Gryaab berörs direkt eller omnämns, avloppsfrågor som indirekt berör Gryaab, till exempel avloppsvattenrening, uppströmsfrågor samt slam- och biogasfrågor.

2021-10-01 211001 SLU

Nytt centrum för miljöbaserad övervakning av infektionssjukdomar i Sverige

Övervakning av smittämnen i avloppsvatten och offentliga miljöer har visat sig vara ett värdefullt verktyg i folkhälsoarbetet under covid-pandemin. Nu ska detta arbeta förvaltas och utvecklas inom ett nytt svenskt miljöepidemiologiskt centrum, SEEC. Centrumet ska bland annat bistå myndigheter när samhället öppnar upp igen, och verka för beredskap inför framtida pandemier.

2021-10-07 Lerums Nyheter

Från miljökommun till miljöbov (Gryaab)

I helgen skedde så kallad "bräddning" av kommunens avlopp/bajsvatten ut i sjön Aspen – den första bräddningen sedan tunneln togs i bruk. Enligt uppgift kunde Ryaverket i Göteborg inte ta emot mer avloppsvatten. Detta på grund av att det kraftiga regnandet orsakat problem i tunnelsystemet. Lerums kommun uppger att utsläppet var på ca 30 000 kubikmeter. Kommunens kommenterar är att avloppsvattnet blivit ordentligt utspätt eftersom Aspens vattenvolym är på ca 80 miljoner kubikmeter. Helgens "bräddning" väcker frågan vad som händer vid ett längre driftsavbrott. Elavbrott klaras med hjälp av ett reservkraftverk, men vad händer vid ett ras i tunneln? Vid ett längre driftsstopp

kommer allt avloppsvatten att spolats ut i Sävån och Aspen. Ett ras i tunneln kan innebära ett långvarigt stopp med stora miljökonsekvenser som följd.

2021-10-08 Land lantbruk

Debatten har varit en sorts slampajkastning (Slam)

Utredningar har kommit och gått men trots en mängd förslag till förbättringar händer inget politiskt i slamfrågan.

- Huvudfrågan borde vara hur vi återför näringsämnen från stad till åkermark, säger Mats Johansson, sekreterare i senaste utredningen.

Han tror själv att han fick uppdraget i den senaste utredningen just för att han inte har bundit sig till något av lägren i den kraftigt polariserade frågan om slamspridning eller inte.

- Några anser att slam är gift och andra att det är en hållbar produkt. Jag kallar den debatt som varit för en sorts slampajkastning och tyvärr bidrar den till att göra frågan mer politiskt komplicerad. Det värsta som kan hända nu vore att det dröjer ytterligare tio år innan det tas några politiska beslut, säger Mats Johansson.

Vilken väg bör vi gå tycker du?

- Om man ska börja i någon ände är det att snarast införa teknikneutrala miljömål om hur mycket växtnäring som ska återvinnas. I dag saknas direkta kretsloppskrav på kommunerna. Sedan behöver vi få kontroll på de cirka 60 procent av slammet som används till annat än åkermark.

2021-10-09 Göteborgs-Posten

Avloppsvatten utsläppt i badsjö (Ryaverket)

Under fredagen orsakade ett ihållande regnväder stora problem för Göteborg och närliggande kommuner. Lerums kommun tvingades släppa ut orent avloppsvatten i sjöar och vattendrag.

Ryaverket i Göteborg tar emot sju kommuners avloppsvatten. En av dem är Lerum som under fredagen var tvungna att tömma avloppsvatten i sjön Aspen eftersom det var

stor belastning på reningsverket. Det kallas bräddning när man behöver leda ut vatten till sjöar och vattendrag. Det görs för att förhindra översvämning på gator och i källare.

Under lördagsmorgonen kunde Lerum uppdatera sina invånare att avloppsvattnet återigen kunde pumpas till reningsverket. Det finns sätt att förhindra att avloppsvattnet tvingas släppas ut i sjöar, menar Annika Andersson som är verksamhetschef på teknisk förvaltning i Lerums kommun.

- Det gäller att laga gamla ledningar där regnvattnet kan tränga in i ledningssystemet. En reparerad ledning leder till att regnvatten som inte ska vara i ledningen minskar och därmed belastningen på reningsverket.

2021-10-15 Kungälv-Posten

Kommunen vill undvika böter på 15 miljoner om året - VA på gång i Aröd (Gryaab nämns)

Kommunen riskerar få böta 15 miljoner kronor om året om inte Aröd får VA senast 2025. Men nu är fastigheterna i en första etapp på gång att kunna koppla på sig på det kommunala nätet. Utbyggnaden av VA i Aröd kommer att ske i fem etapper och nu är den första nästan klar.

- Den är så gott som färdig. Det som väntar nu är att börja ansluta fastigheterna. Det är en liten milstolpe, säger Martin Hollertz, teknisk chef i Kungälv kommun.

De andra etapperna kommer dock att dröja lite.

- Nu har vi inte kapacitet att koppla på mer. Vi kommer att bygga en överföringsledning till Gryaab för att klara resten. Den kommer att bli klar under 2023 och vårt mål är att hinna med hela utbyggnaden fram till sista december 2025, så att vi undgår vite, säger Martin Hollertz.

2011-10-15 Lokalpressen Lerum, Lokalpressen Partille

30 000 kubikmeter avloppsvatten släpptes ut i Aspen (Gryaab)

En så kallad bräddning av avloppstunneln mellan Göteborg och Lerums kommun gjordes i början av oktober. Det innebar att stora mängder orenat avloppsvatten släpptes ut i sjön

Aspen, något som kommunen är skyldiga att göra när det uppstår problem för reningsverket i Göteborg.

- Det var första gången det hände sedan tunneln togs i bruk, säger Annika Andersson, verksamhetschef för teknisk service.

Vad skulle hända vid ett större driftsstopp av reningsverket i Göteborg eller ett tunnelhaveri?

- Då får samtliga ägarkommuner brädda i sina sjöar, man får dela upp ansvaret emellan ägarkommunerna till ledningen. Lerums kommun är inte ensamt skyldiga att hjälpa till vid en sådan hypotetisk situation.

Vidare menar Annika Andersson att ett sådant scenario är osannolikt, med tanke på att avloppstunneln jämfört med många andra kommunala vattenledningar inte har många år på nacken.

- Det finns en hel del gamla anläggningar i bruk fortfarande runt om i landet. De som sköter drift och underhåll för avloppstunneln är kompetenta och vet vad de gör, och det finns en krisplan som man arbetar efter i sådana fall. Men jag tror inte att det kommer hända, säger hon.

2021-10-18 Arkitekten

Nya grepp krävs för återbruk i industriell skala (Gryaab nämns)

Anton Franker har en nyckelroll i flera projekt i västra Sverige. Här står han i sin återbruksdepå som han startat i Frihamnen i Göteborg och hanterar stenullsisolering från reningsverket Gryaab som ska vidare till rymdobservatoriet i Onsala.

De tunga byggnadskomponenterna av stål och betong ligger bakom de största koldioxidutsläppen i byggskedet. Samtidigt står bygg- och rivningsavfall för cirka en tredjedel av Sveriges alla avfallsmängder, medan tusentals ton av det håller så hög kvalitet att det kan fortsätta användas. Därför finns mycket att vinna på att återbruka byggnadsdelar. Men det finns flera hinder.

- Många teknik konsulter och arkitekter visar framfötterna och erbjuder tjänster kopplade till inventering av material för återbruk och återbrukssamordning. Utmaningarna ligger

ofta senare i processen, som till exempel transporter, logistik och lager, säger Johanna Andersson som är senior projektledare på IVL svenska miljöinstitutet.

2021-10-19 Göteborgs-Posten

Förslag om höjd taxa när Härryda gör VA-satsning (Gryaab)

Härryda kommun köper dricksvatten av grannkommunerna varje dag. Men inte länge till. Byggstart för ett nytt vattenverk i Hindås närmar sig. Men det är inte bara dricksvatten kommunen satsar på. Även avloppssystemet i kommunen behöver uppdateras. Utöver ledningarna med dricksvatten läggs just nu en spillvattenledning från Hindås till Landvetter där den ska kopplas samman med avloppssystemet mot Gryaab på Hisingen dit spillvatten från kommunens västra delar redan går i dag. På längre sikt planerar kommunen också bygga ut spillvattenledningen så även Rävlanda och Hällingsjö omfattas.

- Exakt när det sker vågar jag inte säga. Allt görs etappvis. Men i min värld inom en tioårsperiod, säger Jessica Sténhoff.

Kommer VA-taxorna gå upp, och i så fall hur mycket, i och med satsningen?

- Det är ett förslag på väg upp till KS nu i november och därefter till KF. Taxan bygger på självkostnadsprincipen och kostnadstäckningen ska vara 100 procent. Bolagets förslag är att den sammanlagda årskostnaden höjs med cirka 7 procent för typhus A och cirka 10 procent för typhus B till 2022.

2021-10-20 Vårt Göteborg, Göteborgs-Posten

Narkotikabruket skiljer sig åt mellan olika delar av Göteborg (Gryaab)

Under en vecka i juni mättes förekomsten av narkotikapreparat i Göteborgs avloppsvatten. Nu har resultatet kommit. Det är svårt att dra konkreta slutsatser men det är slående hur olika konsumtionen ser ut i olika delar av staden, säger polisen Daniel Neck.

För att få en bättre bild över narkotikabruket nöjde sig inte Göteborgs Stad och Polisen Storgöteborg med att analysera vattnet som forsar in till Ryaverket från 800 000 invånare i

Göteborg och närliggande kommuner. Mätningar utfördes också vid tre specifika pumpstationer i Göteborg: en i Bergsjön, en i Hovås och en i Norumsgärde på Hisingen.

- Vi ville mäta ett socioekonomiskt svagt område, ett starkt och ett mellan. Det var många parametrar att ta hänsyn till när vi valde - till exempel att området var tillräckligt stort för att enskilda individer inte skulle kunna påverka resultatet för mycket, säger Catharina Lindstedt, samordnare på Kunskapscentrum mot organiserad brottslighet på stadsledningskontoret.

Urvalet fick anpassas utifrån de provstationer som är kopplade till ledningarna för avloppsvattnet i Göteborgs Stad.

- Det innebär att det funnits begränsningar för vilka områden vi har kunnat välja.

De substanser som analyserats är kokain, amfetamin, metamfetamin, cannabis, tramadol och MDMA. Resultatet av mätningarna visar att narkotikabruket skiljer sig åt mellan de olika områdena. Avloppsvattnet vid pumpstationen i Hovås - som kategoriserats som ett socioekonomiskt starkt område - visade att narkotikabruket var som störst under helgen. I mellanområdet på Hisingen var flödet mer jämnt. Även vilka preparat som används skiljer sig åt. De uppmätta nivåerna av kokain var till exempel högre i Hovås än siffran för Ryaverket, alltså Storgöteborg som helhet. Nivåerna av tramadol i Bergsjön och Norumsgärde på Hisingen låg över Ryaverkets värde, medan nivåerna i Hovås var låga.

- Det bekräftar den bild vi hade, att vissa preparat används flitigare i vissa områden, säger Daniel Neck.

2021-10-21 Göteborg Direkt, Vårt Göteborg

Så ska Brudaremossen renas från gift (Ryaverket)

Under 40 år tog Brudaremossen emot göteborgarnas hushållsavfall. Trots att dumpning av soporna stoppades för flera år sedan har förorenat regnvatten läckt ut i avloppet. Nu invigs en lakvattenanläggning som renar dagvattnet från den gamla soptippen. Det var under perioden 1938 till 1978 som platsen - som ligger i anslutning till Delsjöområdet - användes som soptipp. När den sedan avvecklades och täcktes med schaktmassor och lera, grävdes även dräneringsrör ner under tippen så att miljögifterna inte skulle spridas.

Vattnet skulle istället ledas vidare till Ryaverket. Nu ska det förorenade vattnet bli ännu renare.

- Lakvattnet från Brudaremossen innehåller miljöfarliga, organiska föreningar, om än i små mängder, till exempel PCB. Därför har vi nu byggt en ny reningsanläggning på platsen, säger Elisabet Porse, ansvarig för deponier, Kretslopp och vatten, Göteborgs Stad i ett uttalande.

Tidigare har lakvattnet bara renats från olja och partiklar, men den nya anläggningen har flera olika vattenreningsprocesser för att ta bort de miljöfarliga ämnena, bland annat sand- och kolfilter samt kemisk fällning.

Vattnet kommer även i fortsättningen rinna vidare till avloppsreningsverket Ryaverket. Där renas vattnet från övergödande ämnen som kväve och fosfor. Kvarvarande slam blir till biogas och växtnäring. Men för att kunna använda det näringsrika avloppsslammet på åkermark måste det uppfylla strikta krav enligt den så kallade Revaq-certifieringen.

2021-10-26 UochD, Dagens PS, Infraverige

Nytt avloppsreningsverk för ett renare hav (Nya Rya)

Fler människor, högre vattenflöden och skärpta reningskrav gör att Ryaverket i Göteborg kommer att byggas till och om.

Ryaverket som ligger på Hisingen drivs av Gryaab och renar avloppsvatten till nästan 800 000 personer i området. Dock förväntas verket behöva mer kapacitet, både då reningskraven skärps och befolkningen ökar.

Gryaab ställer höga krav på att använda en modern reningsteknik och i projektet ses olika tekniker över.

- En stor utmaning förväntas bli hur vi ska förhålla oss till EU:s förordningar om miljö kopplat till havet och vattenkvalitetsnormen, och att ta fram en teknisk lösning både för befintlig anläggning och tillbyggnaden som tillsammans uppfyller kraven. Vi har upphandlat konsulter för att hjälpa oss i arbetet och Cowi var ett av de bolag som visade sig vara mest lämpliga för uppdraget, säger Jan Karlsson, programledare för Nya Rya på Gryaab.

2021-10-27 Expertsvar, forskning.se

Låga virusnivåer i avloppsvatten efter slopade restriktioner (Gryaab)

Snart en månad efter de slopade restriktionerna är halterna av coronavirus i avloppsvattnet i Göteborg fortsatt ganska låga. Det framgår av senaste mätningarna och analyserna från Göteborgs universitet.

– Det är nu effekterna skulle visa sig, men vi har relativt låga nivåer, förutsatt att deltavarianten utsöndras i avföring lika mycket som de andra varianterna, säger Heléne Norder, adjungerad professor i mikrobiologi vid avdelningen för infektionssjukdomar på Sahlgrenska akademien, Göteborgs universitet, och mikrobiolog på Sahlgrenska Universitetssjukhuset.

Heléne Norder leder den grupp virologer vid universitetets institution för biomedicin som sedan februari i fjol undersöker förekomsten av sars-cov-2 i avloppsvatten.

Undersökningarna görs i samarbete med kommunägda Gryaab, som hanterar avloppsvatten i Göteborg med kranskommuner, och skickar ett prov per vecka bestående av samlade dagsprover till forskarna.

Den 29 september togs Folkhälsomyndighetens föreskrifter, råd och rekommendationer riktade mot verksamheter bort. De prover forskarna fick veckan därpå visade inga höjda virusnivåer. Tvärtom var noteringen då nere på årslägsta. De två efterföljande veckorna steg halterna något, medan den senaste omgången prover visar på viss nedgång. Nuvarande nivå är jämförbart med mitten av augusti. Då hade det dock varit en obruten svit av successiv uppgång sedan halvårsskiftet.

2021-10-28 TTELA

Lödöse fortsätter växa - blir störst i kommunen (Gryaab)

Om tio år har Lödöse växt ikapp och förbi Lilla Edet och är då den största orten i kommunen. Enligt SCB:s prognos bor det cirka 4 500 invånare i Lödöse då, en ökning med 60 procent från dagens nivåer.

Befolkningsprognosen har beställts av Lilla Edets kommun och ska vara mera träffsäker än den nationella prognosen.

- Vi vill få bättre underlag för våra långsiktiga investeringar gällande hur mycket omsorg, skola och annan kommunal service vi behöver. Därför är befolkningsprognosen viktig för oss, säger Julia Färjhage.

En annan viktig aspekt för tillväxten är att lösa den svårlösta VA-frågan. Sedan en tid tillbaka är planerna på att köpa dricksvatten från Trollhättan och ansluta avloppet till Gryaab i Göteborg inte längre aktuella.

Samhällsnämnden har nyligen beslutat att gå vidare med att utveckla befintliga anläggningar samt uppföra nya anläggningar i egen regi.

- VA-enheten arbetar utifrån en modell där rätt investering görs i rätt tid utifrån kommunens behov. Investeringsplanen för framtida VA-försörjning har reviderats efter ändrade förutsättningar samt akuta behov, säger Franz Wallebäck, chef för VA-enheten i ett pressmeddelande.

2121-10-29 Kungälv-Posten

Insändare: Hade den här halva miljarden kunnat investeras bättre (Gryaab nämns)

Det finns några, som vi i det glesbyggda bergs/ängs-området Åkerhög, som tvingas på kommunalt VA- trots avlopp som inte är underkända och tjänligt vatten från goda vattentäkter. Det finns några, som i området Kovikshamn, kämpar för att få kommunalt vatten, eftersom man bor på berg. Men nekas av kommunen. Till senaste mötet med kommunstyrelsen) kan man läsa följande i handlingarna "Totalt innefattar Nordkrokenområdet cirka 500 fastigheter och en översiktlig anläggningskostnad är beräknad till 500 000 000 kr." En halv miljard! En miljon per fastighet! Och när har egentligen ett kommunalt projekt hållit sig till beräknad kostnad? Så utöver den ekonomiska smäll det här om man ens håller budgetvad kommer verkligheten vara? Kostnader för kommunen, dvs alla medborgare, som inte i närheten täcks av anslutningsavgifterna mellan 300-400 000/ fastighet. Samtidigt kostar det en enskild fastighetsägare 150 000 kronor att anlägga ett toppmodernt minireningsverk, som renar bättre än Ryaverket i Göteborg. Vad tycker egentligen ni andra kommunmedborgare- som inte är en av dessa 500 fastigheter- kanske hade den här halva miljarden kunnat investeras bättre i annan samhällsbyggnad som kommit fler till del?